

İBB KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Faaliyetleri ve Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim Programı-2013*

▷ KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi; 06.08.2007 tarihli İBB Başkanlık Oluru ile kurulmuş olup eğitim atölyesinin fiziki koşullarının hazırlanmasının ardından Nisan 2008’de eğitim faaliyetlerine başlamıştır.

Ahşap Eğitim Atölyesi’nin kuruluş gerekçesi; İstanbul’un Dünya Mirası Listesi’ne kabul edilmesinde önemli bir etken olan geleneksel ahşap konut mimarisinin karakteristik yapım teknikleri ve detaylarıyla korunması ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bulunan ahşap yapı sanatının gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayacak deneyimli insan gücünün topluma kazandırılması ve yaygınlaştırılması, olarak özetlenebilir.

Atölyenin bu amaçla yürüttüğü faaliyetler; Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim Programı, Mimar-Mühendis Atölye Çalışmaları, Geleneksel Ahşap Yapılarda Restorasyon Uygulamaları, Usta Seminerleri ve Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu, düzenlenmesidir.

Ahşap Eğitim Atölyesi’nin faaliyetlerinin en uzun süreli olanı; **Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim Programı**’dır. Program kapsamında, meslek yüksek okullarının mimari restorasyon, ağaç işleri, mimari dekoratif sanatlar gibi mimari ve ahşap yapı elemanı ile ilgili eğitimlerin verildiği programların mezunlarına; ahşap yapıların korunması, onarımı ve restorasyonu konusunda daha donanımlı ve deneyimli olmaları hedefiyle, 160 saat teori, 400 saat uygulamadan oluşan ve yaklaşık 5 ay süren bir eğitim verilmektedir.

Eğitim programının teorik ve uygulamalı ders süreleri yandaki tabloda verilmiştir:

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay Koruma Kuramı Dersi.

Uygulama dersi.

Ders Adı	Teori	Uygulama
1. Koruma Kuramı	16 saat teori	
2. Yapı Malzemesi Olarak Ahşap	24 saat teori	24 saat uygulama
3. Geleneksel El Aletleri ve Makinelerin Kullanımı	16 saat teori	32 saat uygulama
4. Ahşap Süsleme	8 saat teori	96 saat uygulama
5. Geleneksel Ahşap Yapı Mimarisi	24 saat teori	64 saat uygulama
6. Ahşapta Bozulmalar	16 saat teori	8 saat uygulama
7. Belgeleme	16 saat teori	16 saat uygulama
8. Geleneksel Ahşap Yapı Elemanlarının Üretimi	16 saat teori	120 saat uygulama
9. Ahşap Koruma Yöntemleri	16 saat teori	16 saat uygulama
10. Üst Yüzey İşlemleri	8 saat teori	16 saat uygulama

* Haber: Demet SÜRÜCÜ, Orman End. Y. Mühendisi, İBB KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Koordinatörü, e-posta: demetdriver@hotmail.com

Teorik dersler akademisyenlerin desteği ile yürütülürken, uygulamalı dersler ahşap yapıların korunması, onarım ve restorasyonu konusunda tecrübeli ahşap ustalarıyla birlikte verilmektedir. Program kapsamında; uygulamaları destekleyici yerinde inceleme gezileri de düzenlenmektedir. Ahşap Eğitim Atölyesi'nin 2013 yılı programının yürütülmesi sürecinde; Tarihi Yarımada, İ.Ü. Orman Fakültesi Odun Biyolojisi ve Koruma Laboratuvarı ve Herbariyumu, Atatürk Arboretumu, Millî Saraylar Ahşap Atölyeleri, Yıldız Şale,

Yıldız Sarayı Büyük Mabeyn Şantiyesi ve Dolmabahçe Sarayı'nda yerinde inceleme çalışmaları yapılmıştır.

Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim 2013 Yılı Programı; 2 Eylül 2013-7 Ocak 2014 tarihleri arasında meslek yüksek okullarından mezun 10 kursiyer ile tamamlanmıştır. Kurs sonrasında katılımcılara İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından birer katılım belgesi verilmiştir.

Ahşap Eğitim Atölyesi'nin diğer faaliyetleri ile ilgili haberler, bir sonraki sayıda yayımlanacaktır.

Uygulama dersi.

Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu ve Sergisi II

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Koruma, Uygulama ve Denetim Müdürlüğü (KUDEB) Ahşap Eğitim Atölyesi, 24-25 Aralık 2013 tarihlerinde, Fatih Ali Emiri Efendi Kültür Merkezi'nde Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu'nun ikincisini düzenlenmiştir. Sempozyum, ahşap yapıların onarımı, korunması ve restorasyonu konusunda çalışan mühendis, mimar, akademisyen, uygulayıcı, usta ve öğrencileri bir kez daha bir araya getirmiştir.

Sempozyumda: “Dünyada ahşap sektörü ve koruma çabaları, Restoras-

Sempozyum, ahşap yapıların onarımı, korunması ve restorasyonu konusunda çalışan mühendis, mimar, akademisyen, uygulayıcı, usta ve öğrencileri bir kez daha bir araya getirmiştir.

yon, konservasyon, onarım uygulamaları ve sorunları, Kırsal mimari ve koruma, Yerel yönetimlerin koruma çalışmaları, Ahşap yapılar ve strüktürel davranışları”, başlıklı beş ana oturumda toplam 19 sunum yapılmıştır. İki gün süren sempozyumu; kamu kurum ve kuruluşlarında ve özel sektörde çalışan mimar, mühendis ve teknikerler, akademisyenler, ahşap sektörünün üretici ve ithalatçıları, restorasyon ve onarım firmaları, ilgili sivil toplum kuruluşlarının yetkilileri, ahşap usta ve kalfaları ile konuyla ilgili lisans ve yüksek lisans öğrencilerinden olu-

Sempozyum kayıt.

Sempozyumdan bir görünüm.

İBB KUDEB Müdürü Murat Tunçay

Doç. Dr. Coşkun Köse

Erol Karacabeyli

Orman End. Y. Müh. Demet Sürücü

Elenita Roshi

Sadi Petrela

Prof. Dr. Yegan Kahya

Y. Mimar Ayşe Orbay

Y. Mimar Kivork Özkaragöz

şan yaklaşık 500 kişilik bir dinleyici kitlesi izlemiştir. Sempozyuma, özellikle İstanbul dışından gelen katılımcıların restorasyon, onarım ve koruma konusundaki ilgileri dikkate değerdi.

Sempozyumla eş zamanlı olarak, Ali Emiri Efendi Kültür Merkezi fuayesinde, KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi, **Geleneksel Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim Programı 2013** kursiyerlerinin atölye ortamında yaptıkları onarımlar, yeniden üretimler ve koruma çalışmalarından oluşan bir

“Sergi” düzenlenmiştir. Kursiyerler katılımcılara, yürüttükleri çalışmalar hakkında, yaptıkları örnek işler üzerinden bilgi vermişlerdir.

İBB KUDEB Müdürü Şehir Plancısı Murat Tunçay’ın açılış konuşması ile başlayan sempozyumun; **Dünyada Ahşap Sektörü ve Koruma Çabaları** başlıklı oturumun başkanlığını, Doç. Dr. Coşkun Köse yürütmüştür. Sempozyumun ilk konuşmacısı, merkezi Kanada’nın Vancouver şehrinde bulunan *Forest Product Innovations* firmasından, İleri Ahşap Yapım Sistemleri Araş-

tırma Departmanı Müdürü Erol Karacabeyli’ydi. Karacabeyli, “*Küresel Ahşap Yapı Sektörü ve Tarihi Yapıların Korunmasının Önemi*” başlıklı bildirisinde; ahşap yapı malzemesinin üstünlüklerini, dünyada ahşap endüstrisinin bugünkü durumunu ve koruma çalışmalarında endüstriyel ahşap malzemelerin kullanımına ilişkin bilgileri paylaşmıştır. Böylece sempozyum katılımcıları, ahşap endüstrisi ve malzemenin doğru kullanımına dair temel bilgileri bir kez daha anımsamış ve güncellemiş oldular. İkinci konuşmacı

Y. Mimar Michael Vrentzos-
Y. Müh. Agorista Anna Tzeliou

Y. Mimar S. Feyza Yağcı

Prof. Dr. Nadide Seçkin

Prof. Dr. Kutgün Eyüpgiller

Doc. Dr. Zeynep Eres

Y. Mimar Elif Aydemir Arifoğlu

Doc. Dr. Nesibe Köse

Y. Mimar Filiz Diri

Doc. Dr. Neriman Şahin Güçhan

olan KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Koordinatörü, Orman Endüstri Yüksek Mühendisi Demet Sürücü; KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi'nde yürütülen “Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Eğitim Programı” hakkında bilgi vererek, “ahşap koruma” konusunda yetenekli ve donanımlı gençlerin yetişmesinde izledikleri teorik ve uygulamalı eğitim programının ayrıntılarını paylaşmıştır. Sempozyumun üçüncü konuşmacısı Arnavutluk'tan Gjirokastra Kenti Miras Müdürü Elenita Roshi idi.

Kendisi “Arnavutluk Gjirokastra ve Berat Dünya Miras Alanları'ndaki Ahşap Osmanlı Konutlarının Onarım Sürecinin Yönetimi” başlıklı bir bildiri sunmuştur. Dördüncü konuşmacı ise, yine Arnavutluk'tan gelen Gjirokastra Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Sadi Petrela'ydı. Petrela, “Gjirokastra'da Ahşap Yapıların Bakımı ve Onarımında Genç Profesyonellerin Eğitimi” başlıklı sunumunda, ahşap yapı koruma alanında gençlerin yetiştirilmesinde kısıtlı olanaklar yüzünden yaşanan

zorluklardan ve yürütülen örnek uygulamalardan bahsetmiştir.

Sempozyumun; **Restorasyon, Konservasyon, Onarım Uygulamaları ve Sorunlar** başlıklı ikinci oturumunun başkanlığını Prof. Dr. Yegân Kâhya yürütmüştür. Beşinci konuşmacı Y. Mimar Ayşe Orbay; “Beylerbeyi'nde Tuzcuoğlu Evi ve Bir Okuma İmkânı Olarak Restorasyon” başlıklı bildirisinde; bir yandan incelenen yapının özgün niteliklerini ortaya çıkaracak bir restorasyon işleminin, öte yandan

Y. Mimar Koray Güler

Doç. Dr. Rabia Özakin

Y. Mimar Nimet Hacıkura

Mimar Emine Temuçin

Y. Mimar Ahmet Selbesoğlu

asıl karakterini bozmadan ofis işlevini karşılayacak bir mekân düzenlenmesinin ne şekilde gerçekleştirilebileceği konusunda bilgi vermiştir. Bir sonraki konuşmacı Y. Mimar Kivork Özkaragöz, “*Vortvost Vorodman’ın 100 Yıllık Suskunluğu*” başlıklı bildirisinde, Kumkapı’da Ermeni Patrikhanesi’nin karşısındaki Meryem Ana Kilisesi Kompleksi içerisindeki üç dini yapıdan biri olan, güneydeki kilisede yürütülen restorasyon çalışmasını anlatmıştır.

Sempozyumun yedinci bildirisi Selanik Aristoteles Üniversitesi’nden, Mimar Michael Vrentzos ve İnşaat Mühendisi Agorista Anna Tzeliou; “*Selanik Limanı 7 numaralı Antreponun Mimari Belgeleme ve Restorasyonu*” başlıklı bildirisinde, antreponun çarşı olarak yeniden işlevlendirilmesi önerisini anlatan, disiplinlerarası çalışma yaklaşımı, mimari mirasın korunması ve uzun süreli çözümlerin üretilmesini özetleyen bir çalışmayı sunmuşlardır. Y. Mimar S. Feyza Yağcı ve Doç. Dr. Deniz Mazlum tarafından hazırlanan ve

Feyza Yağcı’nın sunduğu “*Eyüp’teki Ahşap Konut Mimarisinin Özgün İki Örneği: Yapısal ve Mimari Detaylar ve Koruma Sorunları*” başlıklı bildirisinde, iki özgün ahşap yapının yapım sistemleriyle ilgili ilginç ayrıntılar ve ahşap elemanlarda görülen bozulmalar konu edilmiştir. Dokuzuncu konuşmacı; Doç. Dr. Coşkun Köse, “*Suya Doymuş Ahşaplarda Mikrobiyolojik Bozunmalar: Yenikapı Batık Gemilerine Ait Bazı Örnekler*” başlıklı bildirisinde, Marmaray Metro Projesi Kazıları’nda çıkan 37 batık geminin suya doymuş ahşaplarında, bakterilerin ve hangi tip çürüklüğün tahribata neden olduğuna dair gözlem ve tespitlerini paylaşmıştır. İlk günün son konuşmacısı Doç. Dr. Nesibe Köse, “*Dendrokronoloji ve Ahşap Yapılarda Tarihlendirme*” başlıklı bildirisi ile koruma dünyasının yeni tanımaya başladığı, ahşap yapıların tarihlenmesinde kesin bilgi veren ve araştırmacılara oldukça yardımcı bir yöntem olan dendrokronolojiyi, örnek bazı uygulamalar üzerinden tanıtmıştır.

Sempozyumun ikinci gününde, **Kırsal Mimari ve Koruma** başlıklı üçüncü oturumun başkanlığını Prof. Dr. Nadide Seçkin yapmıştır. Prof. Dr. Kutgün Eyüpgiller; “*Geleneksel Arapgir Evlerinde Kullanılan Yapım Teknikleri ve Koruma Sorunları*” başlıklı bildirisinde; geleneksel Arapgir evleri, yapım sistemi ve malzeme özellikleri bakımından incelenmiş ve devam eden restorasyon uygulamalarında yaşanan koruma sorunları irdelenmiştir. Doç. Dr. Zeynep Eres; “*Trakya’da Özgün Bir Ahşap Mimari Gelenek: İğmeli Yapılar*”, başlıklı bildirisinde Trakya kırsal alanlarında görülen ve “iğmeli yapı” olarak adlandırılan ahşap iskelet sistem hakkında bilgi vermiş ve güncel koruma sorunlarını değerlendirmiş; bu yapım geleneğini uygulama ve sürdürme olasılıklarını tartışmıştır. Y. Mimar Elif Aydemir Arıfoğlu, Doç. Dr. Coşkun Köse, Doç. Dr. Nesibe Köse, Yrd. Doç. Dr. Taner Okan tarafından hazırlanan, “*Kırsal Alanda Geleneksel Ahşap Mimarinin Korunması ve Sürdürülmesi Üzerine*

Sempozyumda bir görünüm.

bir Çalışma: Papart Vadisi Örneği” başlıklı bildiri; geleneksel yapılardan alınan örneklerle yöresel mimarinin korunması ve halkın ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda, turizm odaklı gelişmenin koruma ile birlikteliğinin yürütülmesi konusunda öneriler paylaşılmıştır. Sempozyumun on dördüncü bildirisini, Y. Mimar Filiz Diri ve Doç. Dr. Neriman Şahin Güçhan tarafından sunulan, “*Geleneksel Konut Yapım Teknikleri: Birgi-Ödemiş Örneği*” başlıklı çalışmadır. Bu bildiri- de, Osmanlı konut tipinin en iyi korunmuş örneklerinden biri olan ve kültürel miras olarak tescillenen Birgi geleneksel konutlarının özgün yapım teknikleri tanıtılmıştır. Sempozyumda Doğu Karadeniz, İç Batı Anadolu, Güneydoğu ve Trakya için verilen örneklerin ardından, bu oturumun son konuşmacısı Y. Mimar Koray Güler; Y. Mimar Ayşe Ceren Bilge ile birlikte hazırladıkları, “*Doğu Karadeniz Ahşap Karkas Yapım Tekniği ve Koruma Sorunları*” başlıklı bildiriye sunmuştur. Bildiri- de; ahşap karkas yapı geleneği ve korumasındaki sorunlar üzerine odaklanılmıştır.

Sempozyumun, **Yerel Yönetimlerin Ahşap Koruma Çalışmaları** başlıklı dördüncü oturumunun başkanlığını Doç. Dr. Rabia Özakin yürütmüştür. Sempozyumun

bu seneki misafir yerel yönetimleri; Alanya Belediyesi ve Adana Büyükşehir Belediyesi’ydi. Alanya Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü’nden, Y. Mimar Nimet Hacıkura ve Y. Mimar Nilgün Ersoy; “*Alanya Evleri Koruma Çalışmaları*” başlıklı bildirimlerinde, 2009-2013 yılları arasında yürütülen, beş konuta ait restorasyon çalışmasını anlatmışlardır. Adana Büyükşehir Belediyesi KUDEB Şube Müdür V. Mimar Emine Temuçin, “*Şeyh Cemil Nardalı Konağı Restorasyon Uygulaması*” başlıklı bildiriyle, minimum müdahale ile yürütülen bir restorasyon uygulamasını izleyicilerle paylaşmıştır.

Sempozyumun **Ahşap Yapılar ve Strüktürel Davranışları** konulu son oturumunun başkanlığını Erol Karacabeyli yürütmüştür. Deprem ve geleneksel yapım tekniklerinin deprem yüklerine karşı gösterdiği davranışlar, sempozyumda bir kez de ahşap yapılar için incelenmiştir. Doç. Dr. Neriman Şahin Güçhan; “*Osmanlı Geleneksel Ahşap Karkas Konutlarının Deprem Davranışları Üzerine Gözlemler*” başlıklı bildirisinde, yerleşim dokularındaki değişimlerin geleneksel yapı stoku üzerine yıkıcı etkilerini irdelemiş; 1894 İstanbul, 1970 Gediz ve 1999 Kocaeli depremlerinde geleneksel konutlarda oluşan hasarları ve ahşap karkas yapıların, deprem

Sergiden bir görünüm.

dayanımını arttıran özelliklerini tanımlamıştır.

Sempozyumun on dokuzuncu konuşmacısı Y. Mimar Ahmet Selbesoğlu, Prof. Dr. Turgut Kocatürk ile beraber hazırladıkları “*Yıldız Sarayı Kadın Efendiler Dairesi Ahşap Döşeme ve Kubbe Güçlendirmesi*” başlıklı bildiri- de, yapının kubbe- lerinde yürütülen güçlendirme çalışması ve strüktürün çözümü esnasında edinilen deneyimleri izleyicilerle paylaşmıştır.

Sempozyumun kapanış konuşmasını yapan Erol Karacabeyli, ahşap yapıların korunması, onarımı ve restorasyonunda yürütülen çalışma ve çabaların oldukça değerli ve başarılı olduğunu; ancak diğer taraftan, yürütülen işlerin denetim, organizasyon ve paylaşım ayağının daha kuvvetli olmasının gerekliliğini ve sorunların çözümünün daha sistematik olarak paylaşılarak, sonuca daha çabuk ulaşılmasının önemini belirtmiştir.

Sempozyum, bir kez daha ahşapı ve ahşap yapıların korunmasının önemini vurgulayarak yeni çalışmaların, tecrübe paylaşımlarının ve disiplinlerarası çalışmanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Paylaşımların ve ortak çalışmaların artması dileğiyle kapanan ikinci gün; beraberinde yeni umutları ve etkinlik fikirlerini de yeşertmiştir.